0204-19

Nota explicativă

la situațiile financiare individuale pentru anul 2018

în cadrul Î.S."Administrația de Stat a Drumurilor"

DIRECȚIA GENERALĂ PENTRU STATISTICĂ a MUNICIPIULUI CHIȘINĂU
02. APR. 2019
Nr.

I. Prezentarea generală a întreprinderii

Î.S."Administrația de Stat a Drumurilor" a fost fondată prin Ordinul Ministerului Transporturilor şi Comunicațiilor al Republicii Moldova Nr.16 din 07.02.2002, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale la data de 15.04.2002 cu №1003600023559 (certificat Seria MD0016066), cu sediul : Chişinău, str.Bucuriei 12A, MD-2004. Capitalul statutar constituie 17 082 651,90 lei, cota statului 100%.

Întreprinderea are ca obiect de activitate administrarea, întreținerea, repararea, modernizarea, dezvoltarea şi exploatarea drumurilor publice în scopul desfăşurării traficului rutier în condiții de siguranță a circulației, de fluență şi continuitate.

Î.S."Administrația de Stat a Drumurilor" coordonează din punct de vedere tehnic şi metodologic unitățile de administrare şi întreținere a drumurilor publice şi locale şi dezvoltarea unitară a întregii rețele de drumuri publice din Moldova, în concordanță cu cerințele economiei naționale.

Patrimoniul întreprinderii se formează din următoarele surse:

- Încasări de la activitatea regulamentară (beneficiul obținut de la desfacerea producției, executarea lucrărilor şi prestarea serviciilor, precum şi de la alte tipuri de activitate economică);
- Depuneri materiale ale fondatorului;
- Investiții capitale şi donații de la buget;
- Alocații din Fondul Rutier destinat gestionării proprietății publice;
- Credite bancare şi alte credite;
- Alte surse licite.

Formele principale ale activității Întreprinderii sunt:

1. Exploatarea autostrăzilor;
2. Construcții de autostrăzi, drumuri, aerodromuri şi construcții destinate sportului;
3. Activitatea de consultare pentru afaceri şi management
4. Activitatea de testări şi analize tehnice
5. Comerțul cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi şi gazoşi, precum şi al produselor derivate.

Principalele surse de finanțare a activităților desfăşurate de întreprindere sânt alocațiile primite de la Fondul Rutier, Bugetul de Stat şi mijloacele primite în cadrul acordurilor internaționale.

II. Informația privind corespunderea situațiilor financiare Standardelor Naționale de Contabilitate

Situațiile financiare prezentate pentru perioada de gestiune 1 ianuarie- 31 decembrie 2018 sunt întocmite în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al RM nr.118 din 06.08.2013, şi reflectă obiectiv informații privind poziția financiară, performanța financiară, modificările capitalului propriu şi fluxurilor de numerar ale întreprinderii.

În cadrul situațiilor financiare pentru anul 2018 nu au fost comise abateri de la principiile de bază şi caracteristicile calitative prevăzute de SNC. De asemenea, pe parcursul anului de gestiune nu au fost aplicate noi SNC pentru evidența contabilă.

III. Informația privind politicile contabile adoptate

Politica de contabilitate este elaborată de întreprindere de sine stătător în baza Legii contabilității, Standardelor Naționale de Contabilitate şi altor acte normative. Pentru anul 2018, politica de contabilitate a Î.S."Administrația de Stat a Drumurilor" a fost aprobată prin Ordinul nr.98 din 29.12.2017, care prevede metodele şi procedeele în baza cărora au fost determinați indicatorii situațiilor financiare. Pe parcursul perioadei de gestiune nu au fost operate modificări în politica de contabilitate.

Evidenţa contabilă la Întreprindere este ţinută şi organizată distinct, în funcţie de genul de activitate, de direcţia economico-financiară condusă de către contabilul şef şi serviciul management financiar din cadrul direcţiei investiţii străine.

În funcție de particularitățile specifice ale activității Î.S."Administrația de Stat a Drumurilor", şi anume evidența investițiilor străine, evidența mijloacelor bugetare şi autogestiunea, în continuare sunt prezentate informații privind elemente contabile solicitate de Standardele Naționale de Contabilitate, care reflectă aspectul poziției financiare pentru anul de gestiune 2018:

<u>Active imobilizate</u>

Active imobilizate ale întreprinderii sunt prezentate de: imobilizări necorporale, imobilizări corporale, investiții financiare pe termen lung, investiții imobiliare şi alte cheltuieli anticipate pe termen lung.

a. **Imobilizări necorporale** reprezintă active nemonetare care nu îmbracă forma materială, identificabilă şi controlabilă de întreprindere. Modul şi particularităţile acestora sunt definite în S.N.C."Imobilizările necorporale şi corporale". În anul 2018, nu au avut loc mişcări pe debit şi credit în cadrul contului 112. Astfel, la sfârşitul perioadei de gestiune valoarea de bilanţ a imobilizărilor necorporale este 85 040,67 lei.

b. **Imobilizări corporale** constituie active sub formă de mijloace fixe, terenuri, imobilizări în curs de execuţie. Recunoaşterea imobilizărilor corporale presupune întrunirea mai multor aspecte definitorii, precum: obiectul este indentificabil şi controlabil, costul de intrare a obiectului poate fi evaluat în mod credibil, se presupune obţinerea beneficiilor economice din utilizarea acestuia şi proprietăţile/particularităţile corespund definiţiei imobilizărilor corporale. Intrarea imobilizărilor corporale trebuie sa fie confirmată de permisiunea conducerii pentru achiziţionarea şi însuşirea dreptului de proprietate care sunt justificate prin contracte şi alte documente.

Imobilizări corporale în curs de execuţie reprezintă investiţii capitale pentru achiziţionarea şi crearea activelor în curs de execuţie cu durata de funcţionare utilă mai mare de un an sau până la darea în exploatare. Imobilizările corporale în curs de execuţie includ: costul lucrărilor; echipamente care necesită instalare; echipamente şi alte obiecte care nu necesită instalare la care data dării în exploatare nu coincide cu momentul punerii în funcţiune; costul reparaţiilor capitale sau modernizării executate prin mijloace gospodăreşti.

Astfel, pe parcursul anului de gestiune au avut loc următoarele înscrieri:

- în cadrul activităţii de Autogestiune au fost înregistrate intrări în valoare de 2 386 063,33 lei, care reprezintă: 1 810 303,47 lei- transmiterea cu titlu gratuit a mijloacelor fixe conform HG 452 din 20.06.2017 (Procurarea utilajului şi echipamentului pentru dotarea laboratorului de încercări a Î.S. „Administraţia de Stat a Drumurilor" şi dezvoltarea bazei de producţie a unităţilor); 244 000,00 lei- 2 autoturisme transmise cu titlu gratuit de la S.C."Technic Consulting Engineering România"S.R.L. 269 291,86 lei- procurarea sistemului de video conferinţă şi 62 468,0 lei – procurarea altor mijloace fixe. În funcţiune au fost puse imobilizări în suma de 720 328,32 lei. Astfel, sold final la 31.12.2018 este 2 413 095,34 lei.

- în cadrul activităţii privind gestionarea Mijloacelor Bugetare au fost înregistrate intrări în valoare de 1 794 299 635,75 lei, care reflectă:
    a. valoarea cheltuielilor lucrărilor de proiectare, de întreţinere, reparaţie curentă şi periodică a drumurilor publice naţionale, locale, comunale şi străzi – 1 794 299 635,75 lei (valoarea cheltuielilor lucrărilor de proiectare şi reparaţie

periodică a drumurilor locale, comunale şi străzi, după finalizarea lucrărilor prevăzute în Programul de reparaţie periodică a drumurilor publice naţionale (în limitele localităţilor), locale, comunale şi a străzilor (anexa 2 la H.G. nr.225/2018), vor fi transmise cu titlu gratuit la balanţa autorităţilor publice locale de nivel I şi II).

Pe creditul acestui cont a fost înregistrată suma 1 052 730 178,85 lei, care reprezintă:

a. valoarea cheltuielilor lucrărilor finalizate, care vor fi transmise cu titlu gratuit la balanţa APL de nivelul I şi II – 621 837 468,15 lei;
b. valoarea cheltuielilor lucrărilor de proiectare, reparaţie şi întreţinere trecută la capitalizarea drumurilor – 426 426 152,71 lei;
c. valoarea echipamentului pentru testarea materialelor în laborator – 2 001 924,0 lei;
d. valoarea cheltuielilor privind lucrări executate pe drumul local din s.Vărzăreşti , transmise către Consiliul Raional Nisporeni – 2 464 633,99 lei.

- în cadrul activităţii ce ţine de Investiţii Străine, au fost înregistrate intrări în suma de 411 278 888,70 lei, constituită din:

a. valoarea cheltuielilor pentru servicii de supraveghere tehnică şi lucrări de reabilitare în cadrul Proiectului de Suport al Programului din Sectorul Drumurilor – 387 787 960,75 lei;
b. valoarea cheltuielilor pentru servicii de supraveghere tehnică, elaborarea proiectului tehnic şi a documentaţiei de licitaţie, lucrări de reabilitare în cadrul Proiectului "Reabilitarea drumurilor locale" – 23 490 927,95 lei.

La finele perioadei de gestiune, valoarea de bilanţ a imobilizărilor corporale în curs de execuţie este 3 815 258 455,36 lei

Terenurile reprezintă imobilizări corporale sub formă de teritorii funciare (de pământ) deţinute de entitate cu drept de proprietate. În scopul executării prevederilor Hotărârii de Guvern nr.781 din 07.10.2013 "Cu privire la unele măsuri de asigurare a reabilitării şi extinderii drumurilor naţionale" şi Legii privind declararea unităţii publice de interes naţional pentru lucrările de reabilitare şi extindere a unor drumuri naţionale nr.150 din 29.06.2012, în anul 2018 au fost procurate terenuri pe anumite segmente ale drumurilor M3, R1, R 13, R14, R16 , R30 şi R34 în valoare totală de 770 089,62 lei. Astfel, la sfârşitul anului 2018 în evidenţa analitică sunt înregistrate:

a. terenuri fără construcţii –13 659 028,43 lei cu S totală = 147,825 ha;

b. terenuri cu construcții – 1 881 213,45 lei cu S totală =10 584,738 ha, inclusiv:

- terenuri cu construcții cu valoarea de bilanț: amplasate pe drumul R14 "R6-Codrul Nou-Soroca-Unguri-frontiera cu Ucraina – 1 869 392,45 lei (S = 474,217 ha) și pe drumul R30"Anenii Noi –Căușeni-Ștefan Vodă- frontiera cu Ucraina" – 11 821,00 lei (S = 0,043 ha);
- terenuri cu construcții fără valoarea de bilanț, care ulterior urmează a fi evaluate (S = 10 110,478 ha).

Astfel, la finele perioadei de gestiune, valoarea de bilanț a terenurilor este de 15 540 241,88 lei.

Mijloace fixe reprezintă imobilizări corporale transmise în exploatare, valoarea unitară a cărora depășește plafonul valoric prevăzut de legislația fiscală. Durata de utilizare a unui obiect de mijloace fixe se determină de către întreprindere luând în considerare modul de utilizare a obiectului, starea reală a acestuia și uzura fizică preconizată. În anul 2018, au avut loc următoarele mișcări:

- în cadrul activității de Autogestiune au avut loc intrări în suma de 1 152 196,83 lei, care reprezintă transmiterea în gestiune economică a utilajului pentru laborator – 339 583,47 lei și tehnica de calcul, dispozitive de comunicare și alte mijloace fixe – 812 613,36 lei. Pe creditul contului 123, suma 231 251,14 lei reprezintă valoarea mijloacelor fixe (12 unități), care formează complexul de odihnă "Automobilist", trecută la investiții imobiliare, conform prevederilor din SNC"Imobilizări necorporale și corporale". Astfel, valoarea de bilanț a mijloacelor fixe la sfârșitul perioadei de gestiune este 4 102 462,65 lei;

- în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare, în componența contului 123 "Mijloace Fixe" se includ drumurile publice la costul lor istoric. În componența drumului ca obiect de inventar intră: toată lungimea drumului cuprinsă între limitele stabilite, adică de la punctul de începere și până la punctul de terminare a lui, inclusiv terasamentul cu consolidările aferente, îmbrăcămintea și amenajările (indicatoare rutiere, ect.) și construcțiile aferente: îngrădirile, coborâșurile, deversoarele, podurile cu lungimea de maximum 10 m. În structura contului au avut loc intrări în valoare de 434 699 947,65 lei, inclusiv:

  a. capitalizarea mijloacelor fixe -426 426 152,71 lei;

  b. modificarea tipului îmbrăcămintei rutiere de la piatră spartă la beton asfaltic înregistrate în interiorul contului - 8 091 885,09 lei,

  c. valoarea plantațiilor rutiere înrădăcinarea pe drumurile publice naționale – 181 909,85 lei.

Pe creditul contului, suma 2 780 934,30 lei, reflectă:

a. lemnul de foc obținut în urma defrișării plantațiilor rutiere (spre vânzare) – 60 238,95 lei;
b. transmiterea activelor imobilizate – 441 467,59 lei;
c. decontarea amortizării mijloacelor fixe ieșite – 397 896,39 lei;
d. valoarea mijloacelor fixe transferate în componența terenurilor cu construcții- 1 881 213,45 lei;
e. trecerea la cheltuieli a plantațiilor rutiere– 117,92 lei.

Astfel, la 31.12.2018 valoarea de bilanț a drumurilor publice este 6 134 873 269,75 lei;

c. **Investiții financiare pe termen lung** reprezintă active sub formă de cote de participare în capitalul social al altor entități în scopul obținerii veniturilor sau altor beneficii economice. Investițiile financiare se divizează în:

- aferente părților afiliate: entitatea "Start-Plus" S.R.L. în suma de 197 000,00 lei;
- aferente părților neafiliate: compania de asigurări "Auto-Siguranța" S.A. în suma de 102 000,00 lei (1020 de acțiuni) și B.C. "Moldindconbank" S.A. în suma de 86 400,00 lei (864 de acțiuni).

d. **Investiții imobiliare** reprezintă complexul de odihnă "Automobilist", amplasat în Ucraina (or.Sergheevca), care în baza contractului de leasing financiar este dat în chirie. Amortizarea investițiilor imobiliare se calculează prin metoda liniară, începând cu prima zi a lunii care urmează după transmiterea acestora în utilizare. La situația din 31.12.2018, valoarea de bilanț a complexului este 126 958,31 lei.

e. **Creanțe și avansuri acordate pe termen lung** reprezintă suma avansurilor acordate cu termen de maturitate ce depășește 12 luni din data raportării, preponderent acordate pentru:

- Lucrări de reparație a drumurilor publice naționale din sursele Fondului Rutier, suma de 1 975 909,97 lei;
- Pentru servicii de consultanță și lucrări de reabilitare a drumurilor în cadrul Proiectelor finanțate din surse externe în suma de 495 841 312,93 lei, inclusiv:

1. Impresa Pizzarotti & C Spa – 136 402 658,16 lei;
2. JSC Euro-Asian Construction Corporation Evrascon – 173 123 650,54 lei;
3. OHL ZS A.S. - 52 299 558,09 lei;
4. ONUR Taahhut Tasimacilik Insaat Ticaret Ve Sanayi A.S. – 115 957 811,99 lei;

5. SC Pa and Co International SRL – 18 057 634,15 lei.

f. **Cheltuieli anticipate pe termen lung** reprezintă active imobilizate care nu au fost contabilizate în alte conturi ale clasei "Active imobilizate". Astfel, la data de 01.01.2019 în cadrul activității de Autogestiune este înregistrată suma de 1 538,42 lei, care reprezintă cheltuieli anticipate pe termen lung pentru servicii de comunicare a actelor juridice de către Comercial MultiDomain SSL 4 Domene.

Active circulante

Activele circulante ale întreprinderii sunt prezentate de: stocuri, creanțe comerciale și calculate, alte creanțe curente, numerar și alte active circulante.

a. **Stocuri** se recunosc ca active circulante, conform S.N.C."Stocuri". Contabilitatea stocurilor se ține în expresie cantitativă și valorică, iar stocurile ieșite se evaluează prin metoda costului mediu ponderat. Stocurile includ:

Materiale reprezintă bunuri care participă direct sau contribuie la procesul de prestare a serviciilor. Materialele consumate la prestarea serviciilor se includ în costul serviciilor. Pe parcursul perioadei de gestiune au avut loc intrări a materialelor în mărime de 1 417 132,21 lei (materiale pentru laborator, piese de schimb, rechizite pentru birou, hârtia pentru tehnica de birou, și alte materiale). Rechizitele de birou, cartușele și alte bunuri similare se decontează direct la costuri și/sau cheltuieli curente în momentul achiziționării lor. Astfel, la sfârșitul perioadei de gestiune valoarea de bilanț a materialelor este 67 968,58 lei.

Obiecte de mică valoare și scurtă durată sunt bunuri valoarea unitară a căror nu depășește plafonul stabilit de legislație, indiferent de durata de serviciu sau cu o durată de serviciu nu mai mare de un an, indiferent de valoarea unitară. Pe parcursul anului de gestiune au avut loc intrări a obiectelor de mică valoare și scurtă durată în mărime de 405 768,81 lei (tehnica de calcul, transmiterea utilajului pentru testarea materialelor în laborator cu titlu gratuit, tehnica pentru comunicare, și alte obiecte). Astfel, la situația din 31.12.2018, valoarea de bilanț a OMVSD este 802 444,35 lei.

Mărfuri includ bunuri deținute destinate comercializării. În cadrul activității privind Proiectul "Reabilitarea drumurilor locale" a fost înregistrată la 20.11.2018 intrarea mărfurilor (materiale de construcție) în valoare de 96 076,81 lei, care ulterior vor fi utilizate pentru lucrări de reparație a drumurilor.

b. **Creanţe comerciale şi calculate** reprezintă drepturi ale entităţii ce decurg din tranzacţii anterioare, din stingerea cărora se aşteaptă intrări de resurse care incorporează beneficii economice. Creanţele se evaluează la valoarea nominală, inclusiv impozitele şi taxele calculate în conformitate cu legislaţia în vigoare. Stingerea creanţelor se contabilizează ca majorare a numerarului, costurilor, cheltuielilor sau diminuarea datoriilor şi diminuarea creanţelor. Creanţele se contabilizează în cadrul următoarelor grupe:

Creanţe ale părţilor afiliate reprezintă creanţa înregistrată în bilanţul contabil pentru mărfuri vândute şi servicii ce ţin de administrarea şi întreţinerea drumurilor publice aferente părţilor afiliate. Astfel, la situaţia din 31.12.2018 întreprinderea înregistrează creanţe în suma de 368 241,93 lei:

- pentru vânzarea lemnului de foc – 68 241,93 lei;
- pentru lucrări de întreţinere periodică şi reparaţie - 300 000,00 lei.

Suma de 16 503 995,46 lei, care reprezintă creanţa pentru servicii de administrare a drumurilor publice, la consolidarea situaţiilor financiare a fost eliminată pentru a evita denaturarea creanţelor.

Avansuri acordate curente reprezintă plăţi efectuate în contul procurării ulterioare a serviciilor, bunurilor, lucrărilor. Valoarea acestora la sfârşitul perioadei de gestiune este 1 946 674,17 lei, inclusiv:

1. avansuri acordate în cadrul activităţii de Autogestiune – 1 935 326,17 lei :
   - avansuri acordate în ţară – 223 497,16 lei (pentru servicii cadastrale, servicii de avocat, servicii de consultanţă contabilă, servicii de telefonie fixă, şi alte servicii/mărfuri);
   - avansuri acordate în străinătate – 1 711 829,01 lei (pentru servicii juridice în procedura de arbitraj);
2. avansuri acordate în cadrul activităţii privind gestionarea Mijloacelor Bugetare – 11 348,00 lei (pentru servicii cadastrale, control ecologic).

Creanţe ale bugetului includ: impozitele şi taxele achitate în avans, sumele plătite în plus la buget, diferenţa dintre suma TVA trecută în cont şi calculată, suma TVA aferentă avansurilor primite, impozitele indirecte spre restituire, alte creanţe ale bugetului, în conformitate cu legislaţia în vigoare. Valoarea acestora la finele perioadei de gestiune este 1 065 625,47 lei (cifra respectivă include: creanţe privind impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător: 358 855,87 lei; creanţa privind TVA: 665 595,32 lei; creanţe privind alte impozite şi taxe: 24 334,11 lei; creanţe pe termen scurt privind TVA spre deducere: 16 840,17 lei).

Creanţe ale personalului cuprind avansurile acordate în contul salariului, sumele acordate titularilor de avans, creanţele privind recuperarea prejudiciului material, alte creanţe ale personalului (calcularea contribuţiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii aferente sumelor salariilor calculate pentru luna decembrie 2018). Valoarea acestora la sfârşitul perioadei de gestiune constituie 969,00 lei.

c. **Alte creanţe curente** reprezintă suma creanţelor înregistrate pentru leasing (locaţiunea terenului), şi creanţe privind alte operaţii. Valoarea de bilanţ la situaţia din 01.01.2019 este 9 104 732,86 lei, inclusiv:

- 1 027 508,62 lei- creanţe privind locaţiunea;
- 22 720,69 lei – creanţe preliminate privind refacturarea energiei termice;
- 2 285,10 lei – creanţe pe termen scurt ale companiilor de asigurări;
- 75 669,02 lei – taxa de stat privind litigii şi titluri executorii;
- 7 976 549,43 lei – creanţa pentru lucrări de îmbunătăţire a drumului local L375 km 0+000-33+491 Corneşti până la L405 în cadrul Proiectului"Reabilitarea drumurilor locale".

d. **Numerar** reprezintă mijloace băneşti în monedă naţională sau valută străină înregistrate în casierie şi conturi curente ale întreprinderii. Astfel, la situaţia din 31.12.2018 la conturile respective a fost înregistrată suma 696 920 239,67 lei, inclusiv:

- Numerar în casă : 7 260,18 lei;
- Numerar în monedă naţională: 29 944 271,50 lei;
- Conturi curente în valută străină: 596 267 700,02 lei;
- Alte conturi bancare: 70 701 007,97 lei.

e. **Alte active circulante** reflectă suma cheltuielilor anticipate (asigurarea AORC, abonarea şi livrarea publicaţiilor periodice, formulare de strictă evidenţă, cheltuieli de întreţinere a situ-lui web) şi valoarea altor active circulante. Astfel, la sfârşitul anului 2018, în cadrul activităţii de Autogestiune au fost înregistrate alte active circulante în valoare de 224 730,02 lei şi în cadrul Proiectului de susţinere al Programului în sectorul Drumurilor: 2 573 270,00 lei- cheltuieli pentru servicii juridice de reprezentare în procedura de arbitraj.

Capital propriu

Capital propriu include capital social, capital neînregistrat, capital nevărsat, capital retras, rezervele, profitul nerepartizat şi alte elemente ale capitalului propriu.

Constituirea capitalului social se contabilizează în mărimea indicată în actele de constituire ale întreprinderii. Astfel, valoarea capitalului social şi suplimentar, conform ordinului nr.134 din 29.05.2013 se stabileşte în mărime de 17 082 651,90 lei.

a. **Rezerve** includ capitalul de rezervă, rezervele statutare şi alte rezerve. Acestea se constituie pe seama profitului sau altor surse prevăzute de legislaţie şi se utilizează în baza deciziei Consiliului de administraţie al întreprinderii.

La data de 01.01.2019, sold final la rezerve este 6 142 710 466,73 lei, care cuprinde:

- în cadrul activităţii de Autogestiune: fondul de dezvoltare- 4 356 114,74 lei; fondul de consum- 1 053 657,88 lei şi fondul de rezervă – 546 210,91 lei;
- în cadrul activităţii privind gestionarea Mijloacelor Bugetare: valoarea contabilă a drumurilor publice constituie 6 136 754 483,20 lei,

b. **Profit nerepartizat** reprezintă profit în valoare de 173 804,98 lei, apărut în urma corectărilor pentru perioadele precedente.

c. **Alte elemente de capital propriu** reprezintă surse provenite din Fondul Rutier, Bugetul de Stat şi alte surse acordate în baza respectării unor anumitor condiţii (subvenţiile aferente activelor decontate). La încheierea anului 2018, valoarea de bilanţ a acestora este 1 587 893 586,86 lei.

Datoriile

Datoriile reprezintă obligaţii actuale ale întreprinderii ce decurg din fapte economice anterioare şi prin stingerea cărora se aşteaptă să rezulte o diminuare de resurse care încorporează beneficii economice. În funcţie de termenul de achitare, datoriile se subdivizează în datorii pe termen lung şi curente. Datoria se consideră curentă atunci când ea urmează a fi stinsă în termen de 12 luni de la data raportării. Toate celelalte datorii se clasifică ca datorii pe termen lung.

a. **Datorii pe termen lung** înregistrate în bilanţul contabil la situaţia din 31.12.2018 în mărime de 2 881 814 291,72 lei, includ:

- finanţări şi încasări cu destinaţia specială pe termen lung în cadrul activităţii Proiectului de susţinere al Programului în sectorul Drumurilor în sumă de 2 878 632 818,49 lei, constituită din sursele:
  1. Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare: 962 926 211,99 lei;
  2. Banca Europeană de Investiţii: 1 619 111 000,84 lei;

3. Comisia Europeană: 180 951 094,74 lei;
4. Banca Mondială: 115 644 510,92 lei;

- alte datorii pe termen lung în valută pentru servicii de supraveghere a lucrărilor în cadrul Proiectului de îmbunătățire a drumurilor locale: 825 691,05 lei;
- datorii pe termen lung privind bunurile primite în gestiune economică de la :
  1. Agenția Proprietății Publice: 254 872,00 lei;
  2. Ministerul Economiei și Infrastructurii: 1 975 237,33 lei;
  3. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor: 27 744,51 lei;
- avansuri primite pe termen lung din țară: 97 928,34 lei.

b. **Datorii curente** reflectă valoarea datoriilor comerciale, datorii față de părțile afiliate, avansuri primite curente, datorii față de personal, datorii față de buget, venituri anticipate curente și alte datorii curente.

Datorii comerciale curente reprezintă datorii ale întreprinderii față de furnizori privind bunurile și serviciile procurate. Astfel, la situația din 01.01.2019, valoarea datoriilor comerciale este egală cu 53 996 395,74 lei, inclusiv:

- datorii în cadrul activității de Autogestiune: 290 766,20 lei;
- datorii în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare: 28 033 010,91 lei;
- Programul din sectorul Drumurilor: 25 672 618,63 lei.

Datorii față de părțile afiliate reprezintă datoriile întreprinderii în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare față de întreprinderile specializate din gospodăria drumurilor în valoare de 59 446 008,20 lei (pentru lucrări de întreținere a drumurilor publice).
Suma de 16 503 995,46 lei, care reprezintă datorii pentru servicii de administrare a drumurilor publice, la consolidarea situațiilor financiare a fost eliminată pentru a evita denaturarea datoriilor părților afiliate.

Avansuri primite curente, la situația din 31.12.2018 au fost înregistrate în activitatea de Autogestiune în valoare de 3 112,64 lei, care ulterior urmează a fi stinse prin prestarea serviciilor de locațiune a terenurilor.

Datorii față de personal includ datorii salariale (salariul de bază, sporurile, adaosurile, premiile, îndemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă, etc) formate în luna decembrie 2018. Sold final al datoriilor față de personal este 19 814,44 lei.

Datorii față de buget, la situația din 31.12.2018, includ datorii privind penalitatea (pentru neachitarea la timp a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii 6%) în mărime de 247,38 lei.

Venituri anticipate curente reflectă:

- În cadrul activității de Autogestiune, valoarea alocațiilor obținute de la îndeplinirea funcției de beneficiar la lucrările executate conform Programului de reparație periodică a drumurilor publice naționale (în limitele localităților), locale, comunale și străzi din Bugetul de Stat pentru anul 2018, care vor fi decontate la venituri curente în următoarele 12 luni. În bilanțul contabil, soldul la sfârșitul perioadei de gestiune este 7 935 601,50 lei;
- În cadrul Proiectelor finanțate din surse externe, valoarea garanțiilor de bună execuție, încasate în urma rezilierii contractelor în suma de 226 126 814,14 lei:
  a. în cadrul Proiectului"Reabilitarea drumurilor locale"(în valută națională): 8 554 009,53 lei;
  b. în cadrul Programului de Suport din Sectorul Drumurilor din Moldova (în valută străină): 209 596 255,18 lei;
  c. în cadrul Proiectului"Reabilitarea drumurilor locale"(în valută străină): 7 976 549,43 lei.

Alte datorii curente includ alte datorii preliminate, garanții bancare pentru buna execuție conform contractelor de antrepriză privind prestarea serviciilor și bunurilor. Astfel, sold la sfârșitul perioadei este 201 429 035,59 lei, inclusiv:

- în cadrul activității de Autogestiune: datorii preliminate privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală – 755,20 lei; datorii privind sancțiuni comerciale – 3 083 649,80 lei care reprezintă prejudiciu și cheltuieli de judecată în dosarul privind dreptul de proprietate asupra bunului imobil; datorii pe termen scurt privind arenda curentă – 12 118,00 lei și alte datorii calculate curente – 4 360,00 lei;
- în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare: garanții de bună execuție – 3 009 649,28 lei; garanțiile ofertelor la licitații publice – 19 000,00 lei și garanții de bună execuție din valoarea lucrărilor executate – 70 676 576,39 lei și alte datorii preliminate – 766 843,66 lei ;
- în cadrul Proiectului de Suport din Sectorul Drumurilor din Moldova – 123 856 083,26 lei, care reprezintă garanții de bună execuție, reținute din fiecare certificat interimar de plată.

IV. Consiliul de administrație și efectivul de salariați

1. Informația privind exercitarea funcțiilor de către membrii Consiliului de administrație pentru anul 2018 este prezentată în tabelul care urmează mai jos. Consiliul se desemnează de către Fondator pe un termen de 3 ani. Componența numerică se stabilește de Fondator, în număr de 5 persoane. Pe parcursul anului de gestiune, au avut loc 4 ședințe ale Consiliului.

Nr. d/o	Numele, prenumele membrilor consiliului	Funcția deținută în cadrul consiliului	Data expirării împuter-nicirilor acordate	Numărul de ședințe la care a participat	Numărul de ședințe de la care a lipsit nemotivat	Suma venitului îndreptat spre achitare pentru anul de gestiune (lei)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
1	Anatol Usatîi	Președintele consiliului	07.12.2021	3	-	36 000,00
2	Ursu Veronica	Membrul consiliului	06.12.2018	4	-	33 600,00
3	Mamei Marian	Membrul consiliului	07.05.2018	3	-	12 571,43
4	Cociug Victor	Membrul consiliului	06.12.2018	4	-	33 600,00
5	Alexandru Ghițu	Membrul consiliului	12.03.2018	1	-	7 000,00
6	Dorin Gorea	Membrul consiliului	06.12.2018	1	-	21 171,43
7	Russu Marcela	Membrul consiliului	07.12.2021	0	-	2 400,00
8	Cortac Vadim	Membrul consiliului	07.12.2021	0	-	2 400,00
9	Ivancov Andrei	Membrul consiliului	07.12.2021	0	-	2 400,00
10	Pană Viorel	Membrul consiliului	07.12.2021	0	-	2 400,00

2. Pentru anul 2018, numărul mediu de salariați constituie 176 de persoane, inclusiv: funcționari- 142 de persoane; muncitori- 23 de persoane și 11 persoane cu contracte temporar suspendate.

Indicatori	Anul 2017	Anul 2018	Modificarea absolută
Efectivul mediu de salariați, inclusiv:	179	176	-3
-funcționari (pers.)	141	142	1
-muncitori (pers.)	26	23	-3
-contracte temp.suspend. (pers.)	12	11	-1

V. Analiza activității economico-financiare

Analiza veniturilor și cheltuielilor întreprinderii permite examinarea dimensiunii acestora în comparație cu realizările anilor precedenți și obiectivele stabilite în Planul de Venituri și Cheltuieli pentru anul de gestiune. Astfel, în anul de raportare Î.S."Administrația de Stat a Drumurilor" a obținut venituri totale în valoare de 1 136 686 614 lei și a suportat cheltuieli în valoare de 1 133 418 130 lei. Informația detaliată este prezentată în tabelul nr.1.

Tabel nr.1
lei

Nr. crt.	Indicatori	Anul 2017	Anul 2018	Abaterea absolută
1	Venituri din vânzări	52 171 971	64 065 132	11 893 161
2	Alte venituri din activitatea operaţională	371 231	3 080 013	2 708 782
3	Venituri din alte activităţi	1 845 617 313	1 069 541 469	-776 075 844
	Total venituri	***1 898 160 515***	***1 136 686 614***	***-761 473 901***
1	Variaţia stocurilor	-	-	-
2	Costul vânzărilor mărfurilor vândute	150 309	60 261	-90 048
3	Cheltuieli privind stocurile	1 915 290	2 830 773	915 483
4	Cheltuieli cu personalul privind reminerarea muncii	33 388 750	40 162 502	6 773 752
5	Contribuţii de asigurări sociale de stat obligatorii şi prime de asigurare obligatorie de asistenţă medicală	8 791 637	10 051 780	1 260 143
6	Cheltuieli cu amortizarea şi deprecierea activelor imobilizate	396 076 634	1 271 473	-394 805 161
7	Alte cheltuieli	5 794 299	9 476 344	3 682 045
8	Cheltuieli din alte activităţi	1 451 146 062	1 069 564 997	-381 581 065
	Total cheltuieli	***1 897 262 981***	***1 133 418 130***	***-763 844 851***

Indicatorii economico-financiari principali, care conturează situaţia financiară a întreprinderii pentru anul 2018 sunt:

	Anul 2017	**Anul 2018**
Venituri	1 898 160 515	1 136 686 614
Cheltuieli	1 897 262 981	1 133 418 130
Profit până la impozitare	897 534	3 268 484
Cheltuieli privind impozitul pe venit	304 660	538 753
Profit net	592 874	2 729 731

Un alt indicator important, care conturează eficienţa întreprinderii de a câştiga profit este rentabilitatea. Rentabilitatea se determină ca raportul dintre efectele economice şi financiare obţinute de întreprindere şi eforturile depuse pentru obţinerea acestora. Analiza mai detaliată a rentabilităţii pentru anii 2017-2018 este prezentată în tabelul nr.2:

Tabel nr.2

Indicatori	Formula de calcul	2017	2018	Caracteristica
Rentabilitatea veniturilor din vânzări, %	Profit brut / Venituri din vânzări * 100%	99,71	99,90	Nivelul rentabilității veniturilor din vânzări, calculate în baza profitului brut, în anul 2017 era 99,71 adică la fiecare leu venituri din vânzări a fost câștigat 99,71 bani profit brut, acest indicator în 2018 a crescut cu 0,19 bani, fiind 99,90 bani.
Rentabilitatea economică, %	Profit până la impozitare / Valoarea medie a activelor * 100%	0,01	0,03	Nivelul rentabilității economice pentru perioada de raportare a crescut cu 0,02 bani comparativ cu 2017, adică la un leu de active întreprinderea obține 0,03 bani de profit(până la impozitare).
Rentabilitatea financiară, %	Profit net / Valoarea medie a capitalului propriu *100%	0,01	0,04	Acest indicator exprimă eficiența cu care întreprinderea utilizează capitalul propriu pentru obținerea profitului net. În 2018, acest indicator a crescut cu 0,03 bani comparativ cu anul 2017.

Analiza activelor și rotației acestora

Situația activelor întreprinderii pentru perioada de raportare este prezentată în tabelul nr.3. Așadar, la sfârșitul perioadei de gestiune se observă creșterea valorii totale a activelor cu 2 289 043,5 mii lei comparativ cu începutul perioadei de gestiune. Factorii care au contribuit la rezultatul respectiv sunt: majorarea valorii imobilizărilor corporale în curs de execuție, mijloacelor fixe și a numerarului în casierie și la conturi curente. Informația detaliată este prezentată în tabelul nr.3:

Tabel nr.3

Nr. d/o	Categoria de active	La începutul perioadei de gestiune		La sfârșitul perioadei de gestiune	
		Suma, lei	*Cota, %*	*Suma, lei*	*Cota,%*
1	**Active imobilizate, inclusiv:**	**8 712 549 690**	**97,98**	**10 468 190 590**	**93,62**
	Imobilizări necorporale	159 503	0,00	85 041	0,00
	Imobilizări corporale în curs de execuție	2 038 906 907	22,93	3 815 258 455	34,12
	Teren	12 906 939	0,15	15 540 242	0,14
	Mijloace fixe	6 109 846 725	68,71	6 138 975 733	54,91
	Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	188 400	0,00	188 400	0,00
	Investiții financiare pe termen lung în părți afiliate	197 000	0,00	197 000	0,00
	Investiții imobiliare	-	-	126 958	0,00
	Avansuri acordate pe termen lung	550 337 227	6,19	497 817 223	4,45
	Alte active imobilizate	6 989	0,00	1 538	0,00

2	**Active circulante, inclusiv:**	**179 768 338**	**2,02**	**713 170 973**	**6,38**
	Materiale	137 676	0,00	67 969	0,00
	Obiecte de mică valoare şi scurtă durată	588 820	0,01	802 444	0,01
	Mărfuri	107 826	0,00	96 077	0,00
	Creanţe ale părţilor afiliate	9 558 725	0,11	368 242	0,00
	Avansuri acordate curente	180 143	0,00	1 946 674	0,02
	Creanţe ale bugetului	512 597	0,01	1 065 625	0,01
	Creanţe ale personalului	182 049	0,00	969	0,00
	Alte creanţe curente	1 047 791	0,01	9 104 733	0,08
	Numerar în casierie şi la conturi curente	163 944 067	1,84	696 920 240	6,23
	Alte active circulante	3 508 644	0,04	2 798 000	0,03
Total active		**8 892 318 028**	**100,00**	**11 181 361 563**	**100,00**

Analiza surselor de finanţare

Analiza surselor de formare a activelor întreprinderii porneşte de la aprecierea generală a structurii pasivelor. Astfel, structura pasivelor pentru anul 2018 este prezentată în tabelul nr.4:

Tabel nr.4

Nr. d/o	**Categorii de surse de finanţare**	**Existente la 31.12.2017**		**Existente la 31.12.2018**	
		Suma, lei	*Ponderea, %*	*Suma, lei*	*Ponderea, %*
1	Capital propriu	6 452 828 905	72,57	7 750 590 242	69,32
2	Datorii pe termen lung	2 134 823 785	24,00	2 881 814 292	25,77
3	Datorii curente	304 665 338	3,43	548 957 029	4,91
Total pasiv		**8 892 318 028**	**100,00**	**11 181 361 563**	**100,00**

Pentru analiza surselor de finanţare a activelor sunt calculaţi coeficienţi ai structurii capitalului, care sunt prezentate desfăşurat în tabel nr.5:

Tabel nr.5

Denumirea coeficientului	**Formula de calcul**	**La începutul anului**	**La sfârşitul anului**
Coeficientul de autonomie	Capital propriu/ Total pasive	0,73	0,69
Coeficientul de atragere a surselor împrumutate	1- coeficient de autonomie	0,27	0,31
Coeficientul corelaţiei dintre sursele împrumutate şi proprii	Datorii pe termen lung+scurt/ Capital propriu	0,38	0,44

Rata solvabilității generale	Total pasive/ Datorii pe termen lung+scurt	3,65	3,26
Rata generală de acoperire a capitalului propriu	Total pasive/ Capital propriu	1,38	1,44

Datele tabelului nr.5 atestă nivelul independenței financiare a întreprinderii față de sursele împrumutate atrase, care în anul de gestiune a scăzut cu 4% comparativ cu anul precedent. Această concluzie rezultă din faptul că în structura pasivelor absolut prevalează sursele proprii de finanțare. În anul 2018 coeficientul de autonomie s-a redus comparativ cu anul 2017. Astfel, la începutul perioadei de gestiune capitalul propriu a constituit 73% și la sfârșitul anului- 69% din totalul surselor de formare a patrimoniului. Totodată, poziția financiară favorabilă a întreprinderii este accentuată de rata solvabilității generale, care reflectă gradul de acoperire a surselor împrumutate cu activele totale. La sfârșitul anului de gestiune, rata solvabilității generale s-a micșorat cu 0,39 pct.procentuale, însă acest rezultat nu depășește limita admisibilă.

Analiza nivelului de lichiditate și fluxurilor de numerar

Analiza lichidității reprezintă un moment foarte important în procesul de apreciere a situației financiare a întreprinderii, întrucât aceasta denotă posibilitatea întreprinderii de a-și onora obligațiile de plată la termenele scadente. În tabelul nr.6 este prezentată informația privind nivelul și evoluția coeficienților lichidității în baza datelor din Bilanțul contabil pentru anii 2017 și 2018.

Tabel nr.6

Denumirea coeficientului	**Calcul**		**Intervalul optim**
	La în. anului	*La sf. anului*	
Lichiditatea curentă	0,59	1,30	1-2,5
Lichiditatea intermediară	0,58	1,29	>0,7
Lichiditatea absolută	0,54	1,27	>0,2

Director general **Gheorghe Curmei**

Contabil-șef – **Silvia Cheibaș**